

Sygn. akt I C 1289/19

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia SO Elżbieta Bednarczuk

Protokolant: sekretarz sądowy Martyna Kielin

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2020 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.**

przeciwko **K. W., P. W.**

o zapłatę

I oddała powództwo

II zasądza od powoda (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz pozwanych K. W. i P. W. solidarnie kwotę 10 834 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego

III nakazuje zwrócić powodowi (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 2 838 zł. pobraną od powoda jako opłatę nienależną

Sygn. akt I C 1289/19

### **UZASADNIENIE**

#### **wyroku z dnia 6 listopada 2020 r.**

Strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła pozew o solidarne zasądzenie od pozwanych P. W. i K. W. kwoty 63.487,04 CHF z odsetkami umownymi od kwoty 58.950,26 CHF w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 16 lipca 2019 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że wiązała ją z pozwanymi umowa kredytu hipotecznego, zawarta w dniu 30 czerwca 2008 r. W dniu 23 listopada 2012 r. strony zawarły umowę ugody, w której określono nowe warunki spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu. Ugoda nie była jednak realizowana przez pozwanych w sposób należyty i zadłużenie stało się w całości wymagalne w dniu 4 października 2018 r.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Podnieśli zarzut nieważności umowy. W ocenie pozwanych zawarta przez nich umowa stanowiła w rzeczywistości umowę kredytu złotówkowego, a wskazana w umowie kwota w walucie CHF stanowiła jedynie zapis na wzór klauzuli waloryzacyjnej, wyrażającej równowartość kredytu w złotych polskich. Przeliczenia kwoty kredytu w złotych polskich na kwotę w walucie CHF nastąpiło przy tym z zastosowaniem nieuczciwego kursu kupna waluty ustalanego przez Bank, co spowodowało zawyżenie kwoty wyrażonej w CHF w stosunku do wnioskowanej kwoty kredytu w złotych polskich. Zastosowana w umowie klauzula waluty (§ 2 ust. 1 CSU w zw. z regulaminem COU - § 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, § 22 ust. 2) narusza art. 69 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i art. 5 ust. 2 pkt 4 w zw. z art. 7a ustawy prawo bankowe w zw. z art.

353<sup>(1)</sup> k.c. i art. 413 k.c. z uwagi na naruszenie natury umowy kredytu poprzez przeliczenie kapitału kredytu wykorzystanego w złotych polskich do wskaźnika bazowego – kursu CHF pozostającego poza umową i wprowadzenie do umowy dodatkowego nieograniczonego ryzyka kursowego stanowiącego niedopuszczalną grę/zakład na kurs waluty oraz poprzez wprowadzenie w miejsce ustawowego obowiązku kredytobiorcy zwrotu kredytu wykorzystanego innego obowiązku, tj. spełniania comiesięcznych świadczeń pieniężnych zależnych od wskaźnika pozaumownego, instrumentu bazowego – kursu CHF nieograniczonego do rozmiaru w swoim zakresie i nie pozostającego w żadnej relacji do wielkości wypłaconego kredytu w złotych polskich, ani nie pozostającego w żadnej relacji do zmiany siły nabywczej pieniądza polskiego, tj. w oderwaniu do jakiegokolwiek wartości wewnętrznej pieniądza polskiego. Zdaniem pozwanych klauzula waluty narusza również zasady współzycia społecznego i równości stron (art. 353<sup>(1)</sup> k.c.) z uwagi na nierównomierne rozłożenie ryzyka kursowego – Bank ryzykując spadkiem kursu ryzykuje brakiem otrzymania kwoty kredytu wykorzystanego, zaś ryzyko wzrostu kapitału i odsetek po stronie kredytobiorcy nie ma żadnej granicy. Co prawda kredyt zaciągnięty przez pozwanych był oprocentowany według niższej stopy opartej na wskaźniku LIBOR, lecz nie stanowiło to ekwiwalentu przyjęcia przez nich nieograniczonego ryzyka kursowego. Bank nie przedstawił przy tym kredytobiorcom rzetelnej informacji w zakresie ryzyka walutowego, co narusza zasadę lojalności wierzyciela wobec dłużnika i przekłada się na nieważność umowy na gruncie art. 353<sup>(1)</sup> k.c.

Nadto w ocenie pozwanych zastosowana w umowie klauzula waloryzacji jest sprzeczna z art. 353, 353<sup>1</sup> w zw. z art. 58 k.c., poprzez nieokreślenie świadczenia głównego oraz pozostawienie dyskrejonalności Banku w wyznaczaniu wysokości świadczenia własnego oraz świadczenia kredytobiorców poprzez stosowanie określanych jednostronnie przez Bank „kursów kupna” i „kursów sprzedaży”, które nie odwołują się do jakichkolwiek obiektywnych kryteriów. Klauzula waluty narusza także zasadę nominalizmu wyrażoną w art. 358<sup>1</sup> § 1 k.c. w zw. z art. 353 § 1 k.c., gdyż konstrukcja denominacji do waluty obcej nie spełnia wymogu ustawowego wyjątku dla odstępstwa od zasady nominalizmu, w tym niespełnienie wymogów dla instytucji waloryzacji w świetle ustawowego zakazu waloryzacji świadczeń z umowy kredytu. Klauzula waluty zmienia bowiem wysokość świadczenia (kredytobiorca oddaje inną kwotę kredytu niż kwota przez niego wykorzystana).

Pozwani podnieśli również, że klauzula indeksacyjna jest nieuczciwa w świetle art. 385<sup>1</sup> k.c. oraz dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich ze względu na m.in. przerzucenie w całości ryzyka kursowego na słabszą stronę umowy, pozostawienie sobie przez Bank uprawnienia do określania wysokości świadczenia konsumentów, wyłączenie uprawnienia konsumenta do przedterminowej spłaty kredytu, niedoinformowanie o koszcie kredytu, zastrzeżenie dyskrejonalności w określaniu ceny – kursu przeliczeniowego i zastosowaniu dwóch kursów przeliczeniowych.

Z ostrożności procesowej na wypadek ważności umowy kredytu pozwani podnieśli zarzut niewłaściwej waluty roszczenia pozwu – kredyt został uruchomiany w walucie złoty polski, a nie CHF. Nadto wskazali, że Bank dokonał wypowiedzenia przedwcześnie, gdyż kredyt był przez niego nieprawidłowo rozliczany, a pozwani na moment wypowiedzenia w rzeczywistości posiadali nadpłatę na kredycie. Nadpłata ta wynika z konieczności pominięcia klauzuli waluty jako nieważnej, względnie nieuczciwej, zawyżenia marży Banku o 0,9 % za okres po dacie wpisu hipoteki do księgi wieczystej, rozliczanie kredytu od salda zadłużeniowego w CHF ustalonego arbitralnie przez Bank oraz zawyżanie rat kapitałowo – odsetkowych z tytułu tzw. spreadu walutowego, wynikającego ze stosowania dwóch kursów CHF – kursu kupna i kursu sprzedaży.

Pozwani wskazali również na brak skuteczności wypowiedzenia umowy kredytu z przyczyn formalnych: nie otrzymali oni wypowiedzenia, ani nie posiadali wiedzy, że zostało do nich wysłane, nie została zachowana procedura z art. 75c ustawy prawo bankowe, a § 40 ust. 1 umowy jest nieuczciwy, gdyż ustala zbyt krótki okres wypowiedzenia w stosunku do nieograniczonego ryzyka kursowego kredytobiorców.

Na koniec pozwani podnieśli zarzut nieustalenia oprocentowania wobec braku stopy LIBOR podawanej przez serwis (...), jak to zostało określona w § 7 ust. 1 (...), zarzut przedawnienia roszczenia Banku zarówno z tytułu umowy,

jak i z tytułu świadczenia nienależnego oraz zarzut braku możliwości dochodzenia roszczenia z bezpodstawnego wzbogacenia w sytuacji nieważności umowy na podstawie art. 413 § 2 k.c. w zw. z art. 7a ustawy prawo bankowe.

W odpowiedzi na stanowisko pozwanych Bank w pierwszej kolejności podkreślił, że umowa kredytu nie była umową kredytu złotowego, ani umową kredytu denominowanego w CHF. Umowa kredytu była umową kredytu w walucie wymiennej, z kwotą kredytu określoną w CHF. Pozwani od początku wnioskowali o udzielenie kredytu w walucie CHF, a nie kredytu złotowego, nadto zgodnie z zapisami umowy od początku jej obowiązywania mogli opłacać raty kredytu w walucie CHF. Spłata kredytu w walucie złoty polski wynikała z decyzji pozwanych. Waluta CHF nie była więc jedynie miernikiem określenia wysokości raty kredytu. Wypłata kredytu pozwany w złotych polskich wynikała ze złożonej przez nich dyspozycji. Kredytobiorcy mogli przy tym z łatwością zweryfikować wysokość wypłacanej im kwoty w złotych polskich, sprawdzając Tabelę kursów Banku obowiązującą na dzień złożenia przez nich dyspozycji wypłaty kredytu. Kursy walut stosowane przez Bank były kursami rynkowymi, kształtowanymi przez zdarzenia mające miejsce na rynku walutowym. Bank informował pozwanych w sposób należyty o ryzyku kursowym, które jest obustronne, gdyż kurs CHF/PLN może również ulec zmianie z korzyścią dla kredytobiorców. W ocenie strony powodowej nie naruszono wymogi z art. 75c ustawy Prawo bankowe przy składaniu oświadczeniu o jej wypowiedzeniu, gdyż pozwani byli uprzednio wielokrotnie wzywani do zapłaty.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Pozwani P. W. i K. W. złożyli w dniu 17 czerwca 2008 r. wniosek do Banku (...) S.A. z siedzibą w W. o udzielenie kredytu na następujących warunkach:

- waluta kredytu: CHF
- kwota kredytu: 150 000 zł/73.486,18 CHF
- cel kredytu:
  - - sfinansowanie inwestycji remontu/modernizacji lokalu mieszkalnego: 90.000 zł;
  - - spłata zobowiązań: 19.199,15 zł
- - kwota wolna: 40.800 zł
- uruchomienie: jednorazowo;
- formuła spłaty: raty równe;
- stopa procentowa: zmienna;
- okres kredytowania: 30 pełnych lat.

Ponadto we wniosku kredytowym pozwani oświadczyli m.in., że:

- nie skorzystali z przedstawionej im w pierwszej kolejności przez Bank oferty w walucie polskiej oraz, że dokonali wyboru oferty w walucie wymiennej, mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciąganyymi w walucie wymiennej, polegającego na tym, że:
  - - w przypadku wzrostu kursu walut podwyższeniu ulega zarówno rata spłaty, jak i kwota zadłużenia wyrażona w walucie polskiej;
  - - w przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej, kredyt jest wypłacany po ustalonym przez (...) SA kursie kupna dla dewiz (zamieszczonym w Tabeli kursów (...) SA);

- - w przypadku spłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest spłacany po ustalonym przez (...) SA kursie sprzedaży dla dewiz (zamieszczonym w Tabeli kursów (...) SA);

- poniosą ryzyko zmiany kursów walutowych;

- zostali poinformowani, że w przypadku kredytu udzielanego w walucie wymiennej w rozliczeniach między klientami a (...) SA w obrocie dewizowym stosuje się ustalone przez (...) SA kursy walut obcych w złotych (zamieszczone w Tabeli kursów (...) SA).

**Dowód:** wniosek kredytowy z dnia 17 czerwca 2008 r., k. 220-223

W dniu 30 czerwca 2008 r. pozwani zawarli z pozwanym Bankiem umowę kredytu (...) K. Hipoteczny (...) ze zmienną stopą procentową nr (...), spłacanego w ratach annuitetowych, udzielonego w walucie wymiennej. Umowa składała się z Części Szczególnej Umowy (CSU) oraz Części Ogólnej Umowy (...). Kwota udzielonego kredytu wynosiła 74.378,73 CHF. Kredyt został udzielony na 360 miesięcy licząc od dnia zawarcia umowy. Jako przeznaczenie kredytu wskazano: remonty lokalu mieszkalnego, spłatę kredytu gotówkowego, spłatę zobowiązań z tytułu karty kredytowej, finansowanie kosztów prowizji bankowej, dowolny cel. Szacunkowy, całkowity koszt kredytu w dniu sporządzenia umowy wynosił 199.802,83 zł, a szacunkowa wysokość kosztu, który kredytobiorca był zobowiązany ponieść z tytułu odsetek, wynosił 92.471,51 CHF. Wypłata kredytu miała nastąpić jednorazowo w terminie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy na rachunek kredytobiorcy i rachunki kredytowe spłacanych zobowiązań, po złożeniu przez pozwanych dyspozycji wypłaty. Pozwani zobowiązali się spłacać raty kredytowe kapitałowo – odsetkowe annuitetowe w pierwszym dniu każdego miesiąca, a środki na spłatę miały być pobierane z rachunku o numerze (...). Kredytobiorcy oświadczyli, że zapoznali się ze wzorem umowy i załączników przed zawarciem umowy, oraz że zostali poinformowani o tym, że ponoszą ryzyko zmiany kursów waluty, polegające na wzroście wysokości zadłużenia z tytułu kredytu oraz rat kredytu wyrażonych w walucie polskiej, przy wzroście kursów waluty kredytu oraz ryzyko stopy procentowej polegające na wzroście raty przy wzroście stawki referencyjnej.

W § 4 ust. 2 i 3 (...) wskazano, że kredyt jest wypłacany :

1) w walucie wymiennej – na finansowanie zobowiązań kredytobiorcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku zaciągnięcia kredytu na spłatę kredytu walutowego;

2) w walucie polskiej – na finansowanie zobowiązań w Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku wypłaty kredytu lub transzy w walucie polskiej zastosowanie znajdował kurs kupna dla dewiz obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej Tabeli kursów, zaś w przypadku wypłaty kredytu w walucie wymiennej, innej niż waluta kredytu, stosowany był kurs kupna/sprzedaży dla dewiz obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej Tabeli kursów.

Z kolei § 6 (...) przewidywał, że Bank będzie pobierał odsetki od kredytu w walucie kredytu, według zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość będzie ustalana w dniu rozpoczynającym pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, jako suma stawki referencyjnej i marży Banku, przy czym, zgodnie z § 7 (...), dla celów ustalenia stawki referencyjnej (...) miał posługiwać się stawką LIBOR publikowaną odpowiednio o godzinie 11. (...) lub 11. na stronie informacyjnej R., w drugim dniu poprzedzającym dzień rozpoczynający pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, zaokrągloną według matematycznych zasad do 4 miejsc po przecinku. W umowie zaznaczono, iż wzrost stawki referencyjnej wpływa na podwyższenie oprocentowania kredytu, które spowoduje wzrost spłaty raty kredytu. Zgodnie zaś z § 8 (...) obliczał odsetki od kredytu w okresach miesięcznych, według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytu, począwszy od dnia następnego po dniu wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu włącznie. O każdej zmianie wysokości oprocentowania kredytu Bank miał obowiązek powiadomić kredytobiorcę (§ 9 (...)).

Stosownie do § 18 ust. 2 (...) kredytobiorca był zobowiązany do spłat kredytu w ratach kapitałowo – odsetkowych, płatnych w terminie o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, zgodnie z zawiadomieniami o wysokości raty spłaty kredytu, doręczanymi kredytobiorcy. Spłata zadłużenia kredytobiorcy z tytułu kredytu i odsetek następować miała w drodze potrącenia przez (...) wierzytelności pieniężnych z tytułu udzielonego kredytu, z wierzytelnościami pieniężnymi kredytobiorcy z tytułu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku (...), rachunku walutowym, rachunku technicznym, prowadzonych przez (...) (§ 21 ust. 1 (...)). Kredytobiorca był zobowiązany do zapewnienia w dniu spłaty raty kredytu, środków pieniężnych w wysokości co najmniej równej racie spłaty kredytu (§ 22 ust. 1 (...)), przy czym zgodnie z § 22 ust. 2 (...) w przypadku dokonywania spłat zadłużenia Kredytobiorcy z :

1) (...) środki z rachunku miały być pobierane w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w walucie wymiennej, w której udzielony został kredyt, przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz, obowiązującego w (...) w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, według aktualnej Tabeli kursów,

2) rachunku walutowego – środki z rachunku miały być pobierane:

a) w walucie kredytu – w wysokości stanowiącej kwotę kredytu lub ratę spłaty kredytu,

b) w walucie innej niż waluta kredytu, w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w walucie wymiennej, w której udzielony został kredyt, przy zastosowaniu kursów kupna/sprzedaży dla dewiz, obowiązującego w (...) w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, według aktualnej Tabeli kursów,

3) rachunku technicznego – środki z rachunku miały być pobierane w walucie kredytu w wysokości stanowiącej kwotę kredytu lub raty. Wpłaty te dokonywane w walucie innej niż waluta kredytu, miały być przeliczane na walutę kredytu przy zastosowaniu kursów kupna/sprzedaży dla walut, obowiązujących w (...), według aktualnej Tabeli kursów.

W § 37 i § 38 (...) zawarto regulacje dotyczące wcześniejszej częściowej i całkowitej spłaty kredytu.

Zgodnie z § 40 ust. 1 pkt 1 (...) Bank mógł wypowiedzieć umowę w części dotyczącej warunków spłaty w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty dwóch kolejnych rat kredytu w terminach określonych w wysłanych do kredytobiorcy dwóch kolejnych przypomnieniach, o których mowa w § 33 (...) (tj. pisemnych zawiadomień o kwocie należności z tytułu zaległej i kolejnej raty kredytu, wysłanych listem zwykłym). Oświadczenie o wypowiedzeniu miało zostać doręczone kredytobiorcy listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru; wypowiedzenie umowy miało być uznawane za doręczone również w razie zwrotu listu wysłanego na ostatnio wskazane imię i nazwisko oraz adres kredytobiorcy (§ 41 ust. 1 i 3 (...)). Okres wypowiedzenia wynosić miał trzydzieści dni i rozpoczynał swój bieg w dniu następnym po doręczeniu wypowiedzenia bądź pierwszym awizowaniu nie doręczonego wypowiedzenia (§ 41 ust. 2 i 4.)

**Dowód:** umowa kredytu hipotecznego (...) z dnia 20 czerwca 2008 r., k. 23-30

W dniu 23 listopada 2012 r. strona powodowa i pozwani zawarli umowę ugody nr 2235/2012, mającą regulować spłatę zadłużenia z tytułu umowy kredytu (...) K. Hipoteczny nr (...). Stan zadłużenia na dzień 23 listopada 2012 r. wskazano na kwotę w wysokości 70.871,38 CHF, w tym 69.737,33 CHF kapitału oraz 134,05 CHF odsetek (§ 1 ust. 3). Całkowita kwota do zapłaty przez klienta określono na 343.934,82 zł (§ 1 ust. 8). Uгода została zawarta na okres 308 miesięcy (§ 1 ust. 6). Zadłużenie z tytułu kapitału miało być oprocentowane według zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, stanowiącej sumę stawki referencyjnej (LIBOR M3 oferowana na międzybankowym rynku pieniężnym dla międzybankowych depozytów 3-miesięcznych, publikowana na stronie R.) oraz stałej marży Banku w wysokości 2,68 punktów procentowych (§ 2 ust. 4, 5, 6, 7). Kredytobiorca miał dokonywać spłat na poczet zadłużenia na rachunek nr (...) przeznaczony wyłącznie do spłaty zadłużenia (§ 2 ust. 16).

Uгода mogła zostać wypowiedziana przez Bank w przypadku niedotrzymania przez klienta zobowiązań określonych w ugodzie, w szczególności braku spłaty zadłużenia z harmonogramem, negatywnej oceny zdolności do spłaty zadłużenia albo zagrożenia upadłością; zawiadomienie o wypowiedzeniu ugody miało zostać dokonane osobiście lub przesłane

listem za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (§ 5 ust. 1 i 2). Po upływie terminu wypowiedzenia umowy całość niespłaconego zadłużenia stała się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym, oprocentowanym według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 24% w stosunku rocznym (§ 5 ust. 6, § 6 ust. 1).

**Dowód:** ugodą nr 2235/2012 z dnia 23 listopada 2012 r., k. 21-22

W latach 2015-2018 pozwani nie wywiązywali się w pełni z obowiązku spłaty rat kredytu w terminach wynikających z harmonogramu, w związku z czym Bank wysyłał do nich pisma informujące o wystąpieniu zadłużenia wymagalnego ze wskazaniem jego kwoty, wskazując jednocześnie, że kwotę zadłużenia przeterminowanego należy wpłacić na rachunek służący dotychczas do spłaty kredytu. W żadnym z pism za wyjątkiem pisma z dnia 11 lutego 2016 r. nie zawarto informacji o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

**Dowód:** historia rachunku bankowego, k. 354-363; pisma, k. 305-316 oraz 325-352

Pismem datowanym na dzień 8 sierpnia 2018 r. Bank złożył pozwanym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymagalnych rat z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia następującego po doręczeniu oświadczenia. W piśmie wskazano, że wypowiedzenie traci moc w przypadku spłaty następujących należności: zadłużenia wymagalnego w kwocie 911,15 CHF, bieżącej raty podanej w zawiadomieniu o wysokości rat zapadających po dniu wystawienia wypowiedzenia oraz naliczonych odsetek od zadłużenia wymagalnego.

Pisma zostały wysłane do każdego z pozwanych z osobna na adres ul. (...) Z. (...), (...)-(...) K. i powróciły do adresata po dwukrotnym awizowaniu z adnotacją „Zwrot – nie podjęto w terminie”. W czasie, kiedy Bank przesłał pozwanym pismo z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy, pozwany P. W. nie zamieszkiwał stale pod w/w adresem, choć był tam co niedzielę. Pozwany nie informował Banku o zmianie swojego adresu stałego zamieszkania.

**Dowód:** pisma z dnia 8 sierpnia 2018 r. wraz z potwierdzeniami zwrotu, k. 11-16; przesłuchanie pozwanego P. W. z dnia 6 listopada 2020 r., protokół k. 442-443

Po wypowiedzeniu umowy pozwani złożyli do Banku wnioski o zawarcie umowy w przedmiocie spłaty zadłużenia. Ostatecznie ugodą nie została jednak zawarta, gdyż pozwani nie złożyli oświadczenia o notarialnym poddaniu się egzekucji, którego przedłożenie było warunkiem zawarcia porozumienia.

**Dowód:** pismo z dnia 27 listopada 2018 r., k. 353

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, których autentyczność i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, jak również nie była przedmiotem zarzutów stron. Sąd oparł się również na dowodzie z przesłuchania pozwanego P. W.. Jako że powyższe dowody były wystarczające dla ustalenia wszystkich faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd na podstawie art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 2 i 5 pominął pozostałe wnioski dowodowe, w szczególności dotyczące przesłuchania świadków i pozwanej K. W. oraz przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, jako nieistotne dla rozstrzygnięcia i prowadzące jedynie do niepotrzebnego przedłużenia postępowania.

### **Sąd zważył co następuje:**

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego przez pozwanych zarzutu nieważności umowy należy wskazać, że sprowadza się on do kwestionowania w oparciu o różne podstawy prawne zawartego w umowie mechanizmu przeliczania kapitału i rat kredytu z waluty frank szwajcarski na walutę złoty polski. U podstaw argumentacji

pozwanych leży przy tym twierdzenie, że w rzeczywistości umowa kredytu została zawarta w walucie złoty polski, a waluta frank szwajcarski została zastosowana w umowie jedynie jako przelicznik zobowiązania.

Wbrew twierdzeniom pozwanych należy jednak wskazać, że przedmiotowa umowa kredytu stanowi umowę kredytu w walucie CHF. Świadczy o tym fakt, że już we wniosku kredytowym pozwani wskazali, że wnioskuje o kredyt właśnie w tej walucie, rezygnując jednocześnie z zaoferowanego im przez Bank kredytu w złotych polskich. W treści zawartej następnie przez strony umowy wysokość kredytu została wyrażona w walucie frank szwajcarski, w tej samej walucie była również określana wysokość rat kredytu. Okoliczność, że kwota kredytu została wypłacona pozwanym w walucie złoty polski oraz, że w tej samej walucie spłacali oni zobowiązanie z tytułu umowy wynikała z dokonanego przez pozwanych wyboru sposobu wypłaty i spłaty kredytu, a nie tego, że kredyt został w rzeczywistości udzielony w walucie złoty polski. Zapisy Części Ogólnej Umowy (konkretnie § 4 ust. 2 i 3 oraz § 22 ust. 2 (...)) dopuszczały bowiem wypłatę i spłatę kredytu zarówno w walucie, w jakiej został on udzielony, jak i walucie złoty polski, po przeliczeniu kwoty zobowiązania z waluty frank szwajcarski na złoty polski według stosowanych w Banku przeliczników. Z uwagi na powyższe wszelkie zarzuty pozwanych sprowadzające się do kwestionowania ważności całej umowy z uwagi na zawarcie jej w rzeczywistości w walucie złoty polski i stosowania waluty CHF jedynie jako przelicznika, co w ich ocenie jest niezgodne z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, nie są słuszne. Zapisy dotyczące przeliczeń kwoty i rat kredytu w walucie CHF na walutę złoty polski są w umowie zapisami opcjonalnymi, bez których umowa może w dalszym ciągu być wykonywana, więc nawet ich ewentualna nieważność z uwagi na sprzeczność z przepisami powszechnie obowiązującego prawa bądź zasadami współżycia społecznego nie powoduje nieważności całej umowy (§ 58 ust. 3 k.c.).

Zasadne jest jednak kwestionowane zapisów Części Ogólnej Umowy tj. § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...) w oparciu o art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. Powyższe zapisy przewidują przeliczanie kapitału kredytu oraz rat kredytu z waluty CHF na walutę złoty polski według przeliczników zawartych w Tabeli kursowej Banku. Umowa nie zawiera przy tym żadnych wytycznych odnoszących się do sposobu kształtowania Tabeli przez Bank, przez co należy uznać, iż mogła ona być ustalana przez Bank w sposób arbitralny, na podstawie nieokreślonych i nieznanych kredytobiorcom wytycznych. Tego rodzaju postanowienie (niezależnie od tego, w jaki sposób było przez stronę pozwaną wykonywane, tj. niezależnie od tego, czy przy ustalaniu Tabeli kierowała się ona czynnikami obiektywnymi, czy też nie, z całą pewnością uznać należy za niejednoznaczne, kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że kwestionowane zapisy zawarte są w Części Ogólnej Umowy, stanowiącej swoisty wzorzec umowny, a więc należy przyjąć, że pozwani nie mieli na nie większego wpływu i nie były one z nimi indywidualnie uzgadniane. Powyższe okoliczności pozwalają zakwalifikować zapisy § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...) jako niewiążące pozwanych na mocy art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. Jednocześnie jak wskazano już wyżej, umowa kredytu może funkcjonować bez kwestionowanych zapisów. W oparciu o art. 385<sup>1</sup> § 2 k.c. należy więc przyjąć, że strony są związane umową w brzmieniu pomijającym zapisy § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...).

Uznanie zapisów § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...) za niewiążące pozwanych rzutuje bezpośrednio na ocenę zasadności roszczenia wniesionego przez stronę powodową w niniejszym postępowaniu. Kwota kredytu wypłacona została pozwanym w złotych polskich, po przeliczeniu jej z waluty CHF według przelicznika z niewiążącego pozwanych § 4 ust. 2 (...). Również spłata rat była dokonywana przez pozwanych w złotych polskich, a następnie przeliczana na walutę CHF według przelicznika z niewiążącego pozwanych § 22 ust. 2 (...). Wszelkie przedstawione przez stronę powodową wyliczenia dotyczące spłaty rat kredytu przez pozwanych oraz zaległości występujących w tych spłatach były dokonywane w oparciu przeliczniki z niewiążących pozwanych § 22 ust. 2 (...). Na ich podstawie nie sposób więc ustalić ani tego, czy strona powodowa w sposób właściwy informowała pozwanych o wysokości ich zadłużenia z tytułu umowy kredytu, ani tego, czy na dzień wypowiedzenia umowy istniała zaległość pozwanych w spłacie kredytu uprawniająca stroną powodową do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu, ani tego, jaka jest wysokość ewentualnego zadłużenia obciążającego pozwanych. Nie został też złożony wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wyliczenia zadłużenia pozwanych z tytułu umowy kredytu przy założeniu bezskuteczności zapisów § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...). Nie sposób jest więc uznać, że strona powodowa udowodniła, iż

w sposób skuteczny wypowiedziała pozwanym umowę kredytu, jak również aby udowodniła wysokość dochodzonego roszczenia.

Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, że roszczenie strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie nawet w przypadku uznania, że umowa kredytu wiąże pozwaną w całości, wraz z kwestionowanymi zapisami § 4 ust. 2 oraz § 22 ust. 2 (...) oraz że przedstawione przez stronę powodową wyliczenia dotyczące zadłużenia pozwaną są prawidłowe. Złożone przez stronę powodową oświadczenie o wypowiedzeniu odnosiło się bezpośrednio do „umowy kredytu nr (...) w części dotyczącej warunków spłaty”. Tymczasem w momencie dokonania wypowiedzenia warunki spłaty przez pozwaną zadłużenia względem Banku regulowane były nie przez umowę kredytu nr (...), lecz przez umowę ugody nr 2235/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. Uгода mogła być wypowiedziana przez Bank w przypadku niedotrzymania przez klienta zobowiązań określonych w ugodzie, w szczególności braku spłaty zadłużenia zgodnie z harmonogramem, negatywnej oceny zdolności do spłaty zadłużenia albo zagrożenia upadłością. Sama uгода nie została zaś wypowiedziana przez stronę powodową. Strony w dalszym ciągu związane są więc warunkami spłaty zadłużenia określonymi w ugodzie nr 2235/2012 i tym samym nie ma podstaw do postawienia całości zadłużenia powodów z tytułu umowy kredytu w stan natychmiastowej wymagalności.

Co więcej, nawet w przypadku uznania, że wypowiedzenie dokonane przez stronę powodową dotyczy również ugody nr 2235/2012, to i tak nie sposób uznać go za skuteczne. Zgodnie z art. 75c ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych; w wezwaniu bank informuje przy tym kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W orzecznictwie sądów cywilnych podkreśla się, że ratio legis art. 75c ustawy Prawo bankowe polega na tym, aby ułatwić kredytobiorcom oraz pożyczkobiorcom spłatę kredytu lub pożyczki w przypadku pojawienia się trudności i uniknięcia najdotkliwszego skutku jakim jest wypowiedzenie umowy i postawienie całej należności w stan natychmiastowej wymagalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 3 grudnia 2019 r., V ACA 454/19, LEX nr 2797436; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 marca 2020 r., I ACA 729/19, LEX nr 3030043). Dopiero więc po przeprowadzeniu procedury upominawczej określonej w powyższym przepisie można dokonać skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu

Spośród wszystkich monitów kierowanych przez Bank do pozwaną jedynie monit z dnia 11 lutego 2016 r. spełniał warunki określone w art. 75c ustawy – Prawo bankowe tj. zawierał wezwanie do zapłaty zaległości z określonym terminem 14 dni roboczych oraz informację o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Jak wynika z historii rachunku kredytowego pozwaną, zadłużenie wskazane w tym monicie zostało przez nią spłacone, więc nie mogło być podstawą wypowiedzenia umowy. W przypadku występowania dalszych zaległości przed wypowiedzeniem umowy strona powodowa była więc w dalszym ciągu obowiązana do uprzedniego zastosowania procedury z art. 75c ustawy Prawo bankowe. Tymczasem żaden z monitów kierowanych do pozwaną po monicie z dnia 11 lutego 2016 r., a w szczególności poprzedzające bezpośrednio złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy zawiadomienie z dnia 10 lipca 2018 r. (k. 306-307) oraz monit z dnia 11 czerwca 2018 r. (k. 325-326) nie zawierały informacji o wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank nie wdrożył więc w sposób prawidłowy procedury z art. 75c ustawy Prawo bankowe, nie dając pozwanym szansy na restrukturyzację zadłużenia przed złożeniem im oświadczenia o wypowiedzeniu umowy z dnia 8 sierpnia 2018 r. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że już po wypowiedzeniu umowy strony prowadziły negocjacje w kierunku ustalenia warunków spłaty zadłużenia, bowiem art. 75c ustawy Prawo bankowe wyraźnie wskazuje, że informacja o możliwości restrukturyzacji zadłużenia powinna zostać przekazana kredytobiorcom przed wypowiedzeniem umowy właśnie w tym celu, aby w miarę możliwości uniknąć konieczności wypowiedzenia umowy. Wypowiedzenie należy więc uznać za bezskuteczne i tym samym strony w dalszym ciągu związane są umową kredytu i zmieniającą jej warunki ugodą.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Strona powodowa jako strona przegrywająca sprawę w całości zobowiązana jest do zwrotu pozwanym wszelkich poniesionych przez nich kosztów niezbędnych do celowej obrony w łącznej wysokości 10.834 zł, na które złożyła się kwota 10 800 zł tytułem wynagrodzenia dla profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego,



ustalone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265) oraz kwota 34 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictw.

O zwrocie stronie powodowej kwoty 2.838 zł tytułem nadpłaconej opłaty od pozwu Sąd orzekł na podstawie art. 80 ust. 1 u.k.s.c., zgodnie z którym sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną.